

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

Ο λαβύρινθος των πνευμάτων του Κάρλος Ρουίθ Θαφόν

Δημοσιεύτηκε 9th Απρίλιος 2018 από [Nikos Grigoriadis](#)

Franco in Barcelona (II) The new Francoist authorities applied extremely harsh laws in Barcelona which made it practically impossible for most of its residents to re-establish their daily lives. Franco's visit to Barcelona, on 28 January 1942. © Arxiu Fotogràfic de Barcelona. Pérez de Rozas

«Εκείνη τη νύχτα ονειρεύτηκα ότι επέστρεφα στο Κοιμητήριο των Λησμονημένων Βιβλίων. Ήμουν και πάλι δέκα χρόνων και είχα ξυπνήσει στην παλιά μου κάμαρα νιώθοντας πως η ανάμνηση του προσώπου της μητέρας μου με είχε εγκαταλείψει. Και, με τον τρόπο που καταλαβαίνει κανείς τα πράγματα στα όνειρα, ήξερα ότι το λάθος ήταν δικό μου και μόνο δικό μου, επειδή δε μου άξιζε να το θυμάμαι κι επειδή δεν είχα καταφέρει να τη δικαιώσω.

Μετά από λίγο μπήκε μέσα ο πατέρας μου, ταραγμένος απ' τις κραυγές της αγωνίας μου. Ο πατέρας μου, που στο όνειρο ήταν ακόμα νέος και κρατούσε στα χέρια του όλες τις απαντήσεις του κόσμου, με αγκάλιαζε για να με παρηγορήσει. Έπειτα, την ώρα που τα πρώτα φώτα ζωγράφιζαν μια Βαρκελώνη από ατμό, βγήκαμε στον δρόμο. Ο πατέρας μου, για κάποιο λόγο που εγώ δεν μπορούσα να καταλάβω, με συνόδευσε μόνο ως την εξώπορτα. Εκεί μου άφησε το χέρι και μου έδωσε να καταλάβω πως επρόκειτο για ένα ταξίδι που έπρεπε να κάνω μόνος μου.

Άρχισα να προχωρώ, αλλά θυμάμαι ότι με βάραιναν τα ρούχα, τα παπούτσια, ως και το δέρμα μου ακόμα. Κάθε βήμα που έκανα απαιτούσε μεγαλύτερη

προσπάθεια από το προηγούμενο. Φτάνοντας στη Ράμπλα, συνειδητοποίησα ότι η πόλη είχε μείνει να αιωρείται σε μια ατελείωτη στιγμή. Οι άνθρωποι είχαν πάψει να περπατούν και φαίνονταν παγωμένοι σαν φιγούρες σε μια παλιά φωτογραφία. Ένα περιστέρι που έκανε να πετάξει ίσα που κατάφερε να δώσει ένα θολό χτύπημα με τα φτερά του. Κόκκοι γύρης αιωρούνταν ακίνητοι στον αέρα, σαν φως σε σκόνη. Το νερό της πηγής του Καναλέτας λαμπύριζε με φόντο το κενό και έμοιαζε με περιδέραιο από κρυστάλλινα δάκρυα».

Μετάφραση: Βασιλική Κνήτου
Σύνθεση εξωφύλλου: Τζίνα Γεωργίου
Εκδόσεις Ψυχογιός
Σελ. 472

ε γνωρίζω ποιοι από εσάς έχετε μπει στο λογοτεχνικό σύμπαν

του Θαφόν και του έργου του με τον γενικό τίτλο *Το κοιμητήριο των λησμονημένων βιβλίων*. Όσοι έχετε ήδη διαβάσει τα πρώτα τρία βιβλία, δηλαδή τη *Σκιά του ανέμου*, το *Παιχνίδι του Αγγέλου* και τον *Αιχμάλωτο του ουρανού* μπορείτε να με καταλάβετε και είμαι σίγουρος ότι έχετε ήδη αγοράσει και διαβάσει τον δίτομο *Λαβύρινθο των Πνευμάτων*. Όλους τους υπόλοιπους, αυτούς δηλαδή που δεν έχουν ακόμα μεταφερθεί στη μαγική Βαρκελώνη του Θαφόν, θα τους συμβούλευα να κάνουν λίγη υπομονή μέχρι το καλοκαίρι και να διαβάσουν όλα τα βιβλία από την αρχή, ώστε να μεγιστοποιήσουν τη λογοτεχνική απόλαυση. Γιατί μέχρι το καλοκαίρι; Μα για να έχετε όλο τον χρόνο δικό σας και να ζήσετε αξέχαστες στιγμές στην πολύπλευρη ιστορία που αφηγείται ο Θαφόν. Παρόλο που διαβάζονται αυτόνομα τα βιβλία, είναι πολύ διαφορετικό να βλέπεις τους αγαπημένους σου ήρωες να μεγαλώνουν, ενώ η ιστορία αποκτά προφανώς διαφορετικό βάθος.

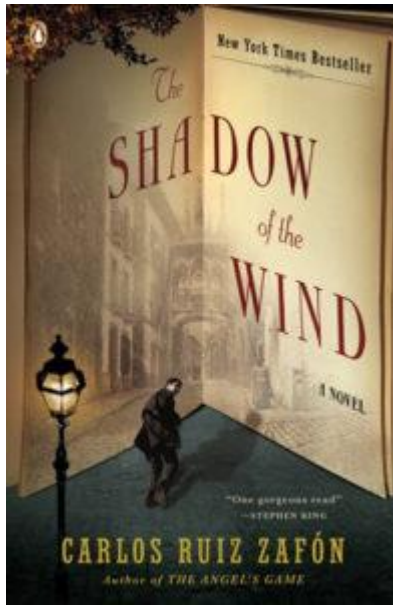
Βρισκόμαστε στη Βαρκελώνη του Φράνκο. Η Ισπανία είναι ένα κράτος βαθιά τραυματισμένο απ' τον Εμφύλιο, ενώ ο Φράνκο και η δικτατορία του επιδιώκει την επανίδρυση του κράτους, που δεν είναι άλλη από την τοποθέτηση των δικών του φασιστικών φελλών σε θέσεις-κλειδιά που «λόγω της εποχής έγιναν σπουδαίοι κι ας ήταν οι κύριοι τίποτα» και η απαραίτητη σε τέτοια καθεστώτα φυλάκιση και εξόντωση των πολιτικών αντιπάλων.

Η ιστορία ή μάλλον οι ιστορίες του έργου με τον τίτλο Το κοιμητήριο των λησμονημένων βιβλίων είναι γεμάτες ανατροπές που κρατούν άγρυπνο κυριολεκτικά τον αναγνώστη. Το πολιτικό σχόλιο του συγγραφέα για τον διχασμό της Ισπανίας σαφές και ξεκάθαρο. Όμως δεν είναι αυτά ή μόνο αυτά που συνεπαίρνουν τον αναγνώστη. Είναι η ατμόσφαιρα της Βαρκελώνης και η μυρωδιά των βιβλίων αυτά που μαγεύουν και που σε κάνουν να διαβάζεις τις σελίδες αργά, για να μην τελειώσουν (πόσα βιβλία το κάνουν αυτό;).

«Σπανίως στην ιστορία αυτής της χώρας έχουν τεθεί επικεφαλής πολιτιστικών ιδρυμάτων άνθρωποι που έχουν τα ανάλογα προσόντα ή που έστω δεν είναι εντελώς άσχετοι. Διεξάγονται αυστηροί έλεγχοι και υπάρχει πολυάριθμο εξειδικευμένο προσωπικό που φροντίζει να μη συμβεί κάτι τέτοιο. Η αξιοκρατία και το μεσογειακό κλίμα είναι εξ ανάγκης δύο πράγματα ασύμβατα. Είναι το τίμημα που πληρώνουμε για να έχουμε το καλύτερο λάδι του κόσμου, φαντάζομαι».

Όσοι δεν είναι με τον Φράνκο είναι εχθροί του και πρέπει να πάση θυσία να εξαφανιστούν.

«Ήταν η εποχή της εκδίκησης αλλά και της ανταμοιβής. Όλοι οι τομείς της ζωής στην Ισπανία επανακαθορίζονταν και, ενώ πολλοί έπεφταν στη λήθη, στην απομόνωση και στη φτώχεια, άλλοι τόσοι συνεργάτες αποκτούσαν θέσεις εξουσίας και πόρους. Δεν υπήρχε γωνιά της δημόσιας ζωής που να μην εφαρμόζονταν αυτού του είδους η κάθαρση με απaráμιλλο ζήλο. Οι αλλαγές στρατοπέδου, παράδοση βαθιά ριζωμένη στα χώματα της Ιβηρικής, εκτελούνταν με αριστοτεχνική επιδεξιότητα».

Σε αυτή τη στερημένη από δημοκρατικό αέρα και ζοφερή Βαρκελώνη μάς ταξιδεύει ο δεινός αφηγητής **Θαφόν** και εκεί κυρίως (και στη Μαδρίτη του 1959) έχει τοποθετήσει τους ήρωές του, οι οποίοι προσπαθούν να ζήσουν σιωπηλά, χωρίς να συμφιλιωθούν με το καθεστώς. Ο αγαπημένος Ντανιέλ έχει πλέον μεγαλώσει. Διαχειρίζεται το γνωστό μας βιβλιοπωλείο «Σεμπέρε και Υιοί», είναι παντρεμένος με τη Μπέα και έχουν ένα μικρό γιο, τον Χουλιάν. Ο σοφός Φερμίν είναι φυσικά παρών με το αστείρευτο, ευφύες χιούμορ του και τις βιτριολικές του ατάκες. Γνωρίζουμε όμως και καινούργιους χαρακτήρες που θα παίξουν βασικό ρόλο στην εξέλιξη της ιστορίας που μεγαλόπνοα από τη *Σκιά του ανέμου* επιχείρησε να αφηγηθεί ο **Θαφόν**, όπως την Αλίθια. Η Αλίθια, ένα τραυματισμένο από βόμβες κορίτσι, μεγαλώνει και δουλεύει για τη μυστική αστυνομία. Αποστολή της είναι να βρει τον απαχθέντα Υπουργό Πολιτισμού του καθεστώτος, ο οποίος ήταν κάποτε διευθυντής φυλακών, στα χέρια του οποίου βασανίστηκαν και χάθηκαν πολλοί. Από τη Μαδρίτη θα βρεθεί στη Βαρκελώνη όπου βρίσκεται το κλειδί του μυστηρίου και όπου για άλλη μια φορά ένα βιβλίο θα είναι αυτό που θα ξετυλίξει το νήμα για να βγούμε από τον αριστοτεχνικά δομημένο λαβύρινθο του συγγραφέα.

Η ιστορία ή μάλλον οι ιστορίες του έργου με τον τίτλο *Το κοιμητήριο των λησμονημένων βιβλίων* είναι γεμάτες ανατροπές που κρατούν άγρυπνο κυριολεκτικά τον αναγνώστη. Το πολιτικό σχόλιο του συγγραφέα για τον διχασμό της Ισπανίας σαφές και ξεκάθαρο. Όμως δεν είναι αυτά ή μόνο αυτά που συνεπαίρνουν τον αναγνώστη. Είναι η ατμόσφαιρα της Βαρκελώνης και η μυρωδιά των βιβλίων αυτά που μαγεύουν και που σε κάνουν να διαβάζεις τις σελίδες αργά, για να μην τελειώσουν (πόσα βιβλία το κάνουν αυτό;). Είναι αυτές οι ίδιες σελίδες που με έκαναν, όταν διάβασα το πρώτο βιβλίο, τη *Σκιά του ανέμου*, να θέλω οπωσδήποτε να επισκεφθώ τη Βαρκελώνη. Εύχομαι ο **Θαφόν** να μας μεταφέρει ξανά σε ένα επόμενο βιβλίο του στη μυστηριώδη Βαρκελώνη και στους ήρωες που τόσο μα τόσο αγαπάμε!

Ο συγγραφέας:

Ο Κάρθος Ρουίθ Θαφόν γεννήθηκε στη Βαρκελώνη. *Η σκιά του ανέμου* εκδόθηκε το 2001 και θεωρείται, μετά τον *Δον Κιχότη*, το πιο πετυχημένο μυθιστόρημα στην εκδοτική ιστορία της Ισπανίας. Τα πολυβραβευμένα έργα του έχουν πουλήσει περισσότερα από 30 εκατομμύρια αντίτυπα. Από τις *Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ* κυκλοφορούν τα μυθιστορήματά του *Το παιχνίδι του Αγγέλου*, *Ο αιχμάλωτος του ουρανού*, *Μαρίνα*, *Ο λαβύρινθος των πνευμάτων* (Τόμος 1 & 2).